

כי פיציון על חג שבועות

הרב יהודא לאון אשכנזי (מניטו)

מכון מניטו

תרגום ועריכה מצרפתית: אליעזר שרקי

צוות עריכה לשונית והגהה לפרשות: אלישבע שרקי, בלה בל אנג', ואיתי קולין

חג הראשית

לשם "חג הביכורים" שבתורה הוסיפו חכמי ישראל שם אחר: "זמן מתן תורה". ואכן, ביום ו' בסיון, חמישים יום אחרי פסח, ניתנו בסיני עשרת הדברות, כביכורים, כמעין ראשי פרקים לכל התגלות אמת שעתידה להופיע בהיסטוריה האנושית. כאילו המאמץ הארוך של האנושות להשיג את האמת של העולם מסומן גם הוא בהופעת הביכורים של ענייני הרוח, שנראו לראשונה ביום מתן תורה, במעמד הר סיני.

ההקבלה הזאת צוינה רבות במדרש. וכך מסביר אותה הרב צדוק הכהן מלובלין, מגדולי החסידות של התקופה המודרנית: פסח ויציאת מצרים הם זמן האירוסים בין הקב"ה וישראל. בשבועות כבר הגיע זמן הנישואים. ביום זה הקב"ה נזכר במה שהאדם מביא לו, מתנת הביכורים של יבולו, וישראל נזכר במתנת ה' לעולם, מתן תורה, כביכורים ליעודים הרוחניים שאליהם אנחנו נקראים על ידי הקב"ה.

בישראל ובכל מקום בעולם שבו היהודים נזכרים בעולם של העברים, יחגגו ביום ו' בסיון את "חג הראשית", אשר הקב"ה קורא לו על שם "מתנת האדם" חג הביכורים, והיהודים קוראים לו על שם "מתנת ה'" חג מתן תורה.

התורה קבעה את מועד חג הביכורים ביום החמישים ליציאה ממצרים. הפרשת הביכורים והבאתם למקדש היו צריכות להתקיים למחרת שבעת השבועות הראשונים להליכה של בני ישראל במדבר, ומכאן שמו הראשון של החג: שבועות.

רואים מזה שהתורה ביקשה לקשור קשר הדוק בין ראשית הצמיחה של כל היבולים, ובין המאמץ של ישראל שהביא אותו משעבוד מצרים אל חירותו העצמית למרגלות הר סיני.

נדמה שהתורה מבקשת מאיתנו לא לשכוח לעולם שפירותיה הראשונים של עצמאותנו נוצרו כתוצאה מתהליך של הבשלה שקדם להם, תהליך שאסור לנו להתכחש אליו.

כשהעברים היו מביאים את הביכורים – ראשית התבואה – למקדש בירושלים, הם ראו את עצמם כאילו הגיעו זה עתה מתוך שעבוד מצרים; כאילו בכל שנה, זו הפעם הראשונה שהם נקראים להביא למקדש מיבול שהוא באמת שלהם.¹ התורה רואה בזה יותר ממעשה סמלי: יש כאן עבודת ה' המיועדת להחזיר אותנו בכל שנה מחדש אל חווית הראשית, אל חווית הביכורים שהן גם הבטחה להצלחת היבול העתידי שעלינו להצמיח.

כדי להביע את מושג האין סוף – מה שאין לו גבול ואין לו סוף – השפה העברית אומרת "ראשית", שמשמעותה התחלה מתמדת. ישראל נקרא "ראשית תבואתו"² של הבורא, וממנו התורה מבקשת לקיים את החוויה של עבודת הראשית, הבאת הביכורים. במובן זה, חג השבועות, חג הביכורים, תואם עמוקות את זהות ישראל – העם אשר ה' ראה שצומחים בו לראשונה בתולדות האדם ביכורי הערכים שחשיבותם מכרעת: האהבה והחסד, הצדק והמשפט, האמת והנדיבות, כלומר: התורה.

² "קדש ישראל לה' ראשית תבואתה" (ירמיהו ב, ג).

¹ "הגדתי היום לה' אלוהיך כי באתי אל הארץ" (דברים כו, ג).